

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. c)
Istorie

MODEL

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „În România, Partidul Comunist a luat inițiativale menite să reducă țara la starea de obediенță față de Uniunea Sovietică. [...] Primul pas era înregimentarea României în blocul sovietic. [...] Al doilea pas către totalitarism a fost consolidarea partidului unic de masă. [...] Un al treilea pas în impunerea modelului totalitar sovietic în România a fost adoptarea Constituției Republicii Populare Române în aprilie 1948 și introducerea sistemului judecătoresc de sorginte sovietică. Constituția preluă tiparele constituției sovietice din 1936. Parlamentul, numit Marea Adunare Națională, avea o singură cameră [...]. Un prezidiu, compus dintr-un președinte, un secretar și 17 membri, acționa în numele Adunării când aceasta nu se afla în sesiune, ceea ce se întâmpla destul de des, în timp ce Consiliul de Miniștri era organismul executiv suprem. Toate acestea se aflau, desigur, supuse autorității Partidului Comunist. Erau prevăzute garanții pe cât de multe, pe atât de lipsite de conținut, în privința libertăților civile, după cum o dovedește articolul 32: «Cetățenii au dreptul de asociere și organizare dacă scopurile urmărite nu sunt îndreptate împotriva ordinii democratice, stabilitate prin Constituție». Această ordine democratică a fost definită de Partidul Comunist și consolidată de Securitate.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchens, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

B. „Distrugerea partidelor de opoziție a fost urmată de lichidarea presei lor, astfel că mijloacele de informare publică au intrat total sub controlul statului. Bibliotecile și librăriile au fost epurate de titlurile necorespunzătoare din punct de vedere politic, activitățile ziaristilor, scriitorilor, artiștilor și muzicienilor au fost puse sub controlul Secției de Agitație și Propagandă (Agitprop) a Comitetului Central al Partidului. Nimic nu putea fi publicat, jucat sau interpretat fără aprobare.

Învățământul a avut aceeași soartă. În august 1948, legea pentru reforma învățământului a închis toate școlile străine, inclusiv acelea administrate de culte. S-au făcut epurări în rândurile profesorilor și studenților de la universități. [...] Biserica a fost ultimul obstacol major în calea impunerii modelului sovietic, dar în acest caz Partidul Comunist Român nu a urmat [...] soluția sovietică. [...] Astfel, Partidul Comunist, deși condamna oficial credința religioasă, o tolera în cadrul unor limite prescrise de lege. În acest sens, era mai îngădăitor decât regimul sovietic. [...]

La începutul anului 1949, au fost înființate două structuri principale ale Securității interne din Republica Populară Română. La 23 ianuarie, a fost creată Direcția Generală a Militiei, ca să înlocuiască Poliția și Jandarmeria, iar la 7 februarie au fost create trupele de securitate.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchens, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți „parlamentul” precizat în sursa A. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Menționați forma de organizare a statului și formațiunea politică la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că legea fundamentală a statului român este realizată după model sovietic. **3 puncte**
5. Scrieți, din sursa B, două informații care se află într-o relație cauză-efect, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni desfășurate de România în etapa stalinismului, în cadrul „Războliului Rece”. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două fapte istorice desfășurate în România, în perioada național-comunismului. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Victoria lui Ștefan [cel Mare] îl obligă pe sultanul Mehmed II să deplaseze centrul de greutate al efortului militar otoman la Dunărea de Jos și în nordul bazinului pontic. În iulie 1475, flota otomană cucerește Caffa și aduce hanatul tătar al Crimeii sub directa subordonare a Portii, transformându-l, timp de trei secole, în cel mai eficient instrument de intervenție militară în Europa răsăriteană. Strategic, poziția Moldovei se agravează, tătarii fiind forță războinică de temut care va pune mereu în pericol hotarele răsăritene ale Moldovei (și ale Valahiei). În vara lui 1476, cei care atacă primii pe Ștefan sunt tătarii, obligându-l pe [domnitor] să-și rupă oastea în două pentru a putea face față deopotrivă acestora și înaintării otomane. Mehmet II însuși pătrunde în Moldova și-l înfrângă pe Ștefan la Războieni (26 iulie). Turcii nu pot supune însă Moldova. Cetățile ei rezistă asediilor otomane, iar echipa de o intervenție a Ungariei [...] îl săilește pe Mehmed II să se retragă. Ștefan urmărește îndeaproape armata otomană, pătrunde, la rându-i, în Țara Românească și o readuce în tabăra antotomană. Trimit apoi soli la Venetia și la Roma, încercând să reanime coaliția antotomană. [...]

O nouă invazie a turcilor în Moldova, în 1484, se încheie cu ocuparea cetăților Chilia și Cetatea Albă, de la Marea Neagră, două dintre bastioanele de rezistență ale Moldovei și «cheile» drumurilor comerciale dinspre Marea Neagră spre Ungaria și Polonia. De acum înainte, Marea Neagră devine un «lac turcesc», iar Moldova este expusă direct atacurilor otomane. Din 1487, Moldova reîncepe să plătească tribut Portii Otomane, așteptând timpuri mai bune pentru reluarea ostilităților.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnitorul român precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei date, o informație referitoare la hanatul tătar al Crimeii. **2 puncte**
3. Menționați cele două state medievale românești la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la cetățile de la Marea Neagră. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la desfășurarea luptei de la Războieni, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia spațiul românesc se implică prin diplomație în relațiile internaționale de la sfârșitul Evului Mediu și începuturile modernității. (Se puntează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea conectorilor** care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre politica internă și relațiile internaționale ale statului român modern, având în vedere:

- precizarea unui proiect politic elaborat de români în prima jumătate a secolului al XIX-lea, care contribuie la constituirea statului modern;
- menționarea a două acțiuni de politică internă și a două acțiuni de politică externă desfășurate de statul român modern în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- prezentarea unui fapt istoric la care participă România alături de o mare alianță, la începutul secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția politică a statului ca urmare a constituirii României Mari și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se puntează și utilizarea **limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.